

EXAMENTRAINING VMBO-TL DUIJS 2022

A.H.P. Feij
A.G. de Kovel
drs. M.J. Rozemond

L & M
educatief

© Uitgeverij L & M Educatief - Zeist, 2022

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door middel van fotokopieën, opnamen of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Uitleen en/of verhuur met het oogmerk economisch of commercieel voordeel te behalen, is verboden, tenzij hiervoor voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever is verkregen.

Internet heeft een rol gespeeld bij de samenstelling van deze uitgave. Wij hebben daarbij getracht alleen gebruik te maken van rechtenvrij materiaal. Mocht u desondanks van mening zijn dat inbreuk is gemaakt op bij u berustende rechten, dan verzoeken wij u hierover contact met ons op te nemen binnen drie maanden na verschijning van deze uitgave.

Contactgegevens: Uitgeverij L & M Educatief, Slotlaan 210-C, 3701 GT Zeist;
telefoon: 030-6932445; e-mail: info@examentrainingen.nl; website: www.examentrainingen.nl

Examentraining vmbo-tl Duits 2022

INHOUD	pagina
Woord vooraf	4
Stappenplannen voor het maken van examens	6
Tips voor het gebruik van woordenboeken	10
Veelgebruikte formuleringen in meerkeuzevragen	14
Structuurwoorden	16
Internetopdrachten	18
<i>Examens zonder uitwerkingen:</i>	
Eindexamen vmbo-kb 2017 ‘instapexamen’	22
Eindexamen vmbo-tl 2021	44
<i>Examens met uitwerkingen:</i>	
Eindexamen vmbo-tl 2019	65
Eindexamen vmbo-tl 2015	95
Eindexamen vmbo-tl 2014	126
Eindexamen vmbo-tl 2013	158
<i>Uitwerkingen:</i>	
Uitwerkingen eindexamen vmbo-tl 2019	186
Uitwerkingen eindexamen vmbo-tl 2015	195
Uitwerkingen eindexamen vmbo-tl 2014	204
Uitwerkingen herexamen vmbo-tl 2014	213
Uitwerkingen eindexamen vmbo-tl 2013	220
Uitwerkingen herexamen vmbo-tl 2013	230
Scoresleutels	239

Woord vooraf

Sinds de komst van het vmbo bestaat behoefte aan examentrainingen waarmee leerlingen zich zelfstandig en doelgericht op hun examen kunnen voorbereiden. Met dit als uitgangspunt voor ogen is deze examentraining samengesteld.

Opzet

In deze examentraining treft u onder meer aan:

- 1) Vier examens voorzien van uitwerkingen in het Nederlands, waarbij alle alternatieven – goed en fout – zijn uitgewerkt. ‘Van je fouten leer je’ is een gezegde en wij denken dat dit van toepassing is op deze vorm van uitleg. Om extra te kunnen oefenen zijn ook uitwerkingen van enkele oudere examens opgenomen. Voorgedrukte uitwerkbijlagen maken het mogelijk het boek als werkboek te gebruiken. Aan de hand van de scoresleutels achter in het boek kunnen leerlingen aflezen welk cijfer ze hebben behaald voor een bepaald examen.
- 2) Vocabulaire (‘Woordkennis’), aangeboden in overzichtelijke rijtjes met vertaling.
- 3) Stappenplannen voor het maken van alle soorten examenvragen.
- 4) Overzichten met formuleringen en structuurwoorden die vaak in meerkeuzevragen voorkomen, gerangschikt naar soort.
- 5) Een drietal internetopdrachten.
- 6) Twee examens zonder uitwerkingen en woordenlijsten: het kb-examen van 2017 als ‘instapexamen’ en het eindexamen van 2021. Deze examens kunnen worden gebruikt voor klassikale behandeling of toetsing.

Verantwoording

ad 1) Deze examens kunnen door de leerling worden gemaakt en aan de hand van de uitleg geheel zelfstandig worden doorgewerkt, waarbij het boek de rol van de docent grotendeels overneemt.

Voordelen zijn:

- de leerling kan bij het controleren van zijn/haar werk de aandacht richten op de door hem/haar gemaakte fouten, wat bij een klassikale bespreking minder goed mogelijk is;
- de leerling die tussen verschillende alternatieven twijfelt, kan per antwoord nog eens nalezen waarom de verschillende antwoorden goed of fout zijn;
- de docent(e) kan tijd overhouden voor extra begeleiding van zwakke leerlingen of voor het behandelen van andere leerstof.

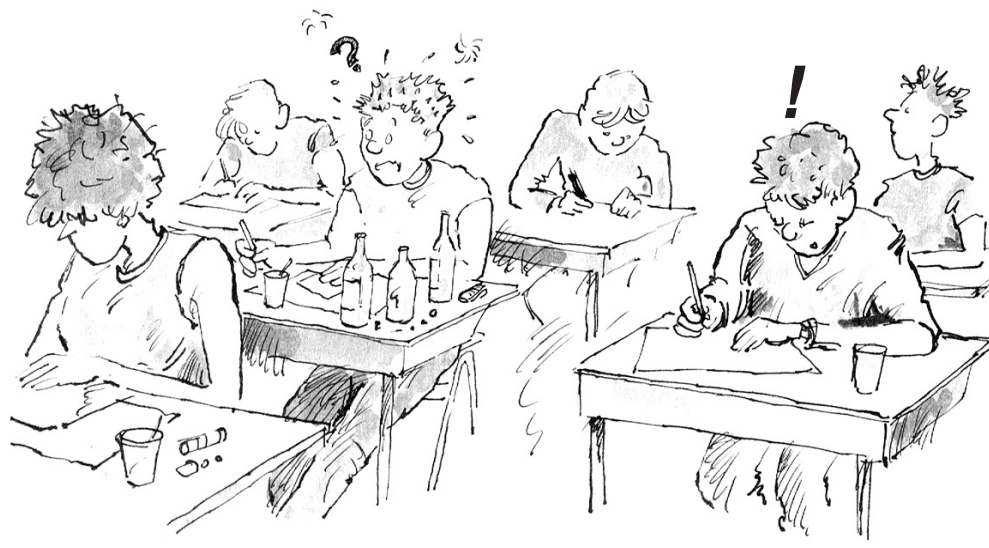
- ad 2) Het vocabulaire bij de uitgewerkte examens kan worden geleerd als aanvulling op een idioomboek. Hoe meer woorden bekend zijn, des te minder er op het examen sprake is van 'paniekvoetbal'.
- ad 3) De stappenplannen brengen structuur aan in het maken van examenvragen. Elke stap wordt toegelicht aan de hand van voorbeeldteksten en -vragen.
- ad 4) Deze handige overzichten helpen de leerling vraagsoorten te herkennen om zo vragen beter te beantwoorden en geven inzicht in de opbouw van een tekst. Het idioom uit de meerkeuzevragen kan worden geleerd. Het biedt de leerling al enig houvast, omdat de vraag dan duidelijk is.
- ad 5) Deze opdrachten kunnen individueel worden gemaakt en bevorderen internetvaardigheden.
- ad 6) Deze examens komen tegemoet aan de behoefte aan een aantal teksten, waarbij geen hulp beschikbaar is. Ze kunnen ook voor toetsing worden gebruikt.

Wij wensen alle kandidaten veel succes met het examen, en hopen met deze training daarvoor een goede bijdrage te leveren.

We houden ons aanbevolen voor opmerkingen die tot verbetering van deze uitgave kunnen leiden en staan open voor opbouwende kritiek op onze werkwijze.

Een woord van dank gaat nog uit naar tekenleraar ('plaatjesmaker') Hans Huisjes voor zijn passende illustraties.

Zeist, voorjaar 2022,
De auteurs

Internetopdracht 2

Individuele opdracht (1 lesuur): Berlin

Ga voor deze opdracht naar: www.berlin.de.

Klik op **Tourismus** > *Sehenswürdigkeiten* en bekijk de volgende zes bezienswaardigheden:

- 1 **Reichstag.**
- 2 **Brandenburger Tor.**
- 3 **Holocaust-Mahnmal.**
- 4 **Kurfürstendamm.**
- 5 **Alexanderplatz**
- 6 **Fernsehturm Berlin**

- Kies er vier uit en ‘knip en plak’ van elke bezienswaardigheid (een deel van) de tekst en één plaatje en maak er een overzicht van.
- Beschrijf in het Nederlands waar de tekst over gaat.
Vertaal daarbij *niet* letterlijk, maar schrijf op wat je erover aan een klasgenoot zou willen vertellen.
- Druk het geheel af (teksten, plaatjes en de Nederlandse weergave van de tekst) en lever dit in bij je docent.

Bij dit examen zijn uitwerkingen en woordenlijstjes beschikbaar. Controleer je antwoorden pas nadat je het examen hebt gemaakt. Zo leer je het meest en krijg je een goede indruk van wat je al kunt. Bij sommige vragen wordt verwezen naar een uitwerkbijlage. Je vindt deze aan het eind van het examen. Achter in het boek staan scoresleutels waarmee je je cijfer kunt bepalen.

Tekst 1

Verlaufen! Polizei sorgt für Happy End

Da staunten die Verkehrspolizisten in Quevedo (Ecuador) nicht schlecht: Auf dem Mittelstreifen einer viel befahrenen Straße entdeckten sie ein Faultier, das sich verzweifelt an die Leitplanke klammerte. „Das Tier wollte in seinem gemächlichen Tempo die Straße überqueren, war dann völlig verängstigt von den rasenden Autos und dem Lärm“, glauben die Polizisten. Sie nahmen den Kleinen mit, brachten ihn zum Tierarzt. Der stellte fest: Dem Abenteurer geht es gut! Sofort ging es für ihn ab zurück nach Hause, in den Regenwald. Die Baumbewohner sind nur im Zeitlupentempo unterwegs und sie schlafen bis zu zwanzig Stunden am Tag.

naar: Bild der Frau, 26.10.2016

Let op: beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, behalve als het anders is aangegeven. Als je in het Duits antwoordt, levert dat 0 punten op.

- 1p 1 Welke uitspraak over de luiaard komt overeen met de tekst?
- A Hij lag te slapen in de middenberm van een weg.
 - B Hij raakte gewond bij het oversteken van een drukke weg.
 - C Hij was bang geworden door het verkeer om hem heen.
 - D Hij zat klem tussen de palen van een vangrail.

Woordkennis tekst 1

1	staunen	verbazen
3	das Faultier	de luiaard
	die Leitplanke	de vangrail
	sich klammern an	zich vastklampen aan
4	gemächlich	op zijn gemak
5	rasen	(hier) voorbij razen
	überqueren	oversteken
8	der Abenteurer	de avonturier
11	die Zeitlupe	(in) slow motion

Tekst 2

ETV¹⁾ rockt die Bundesliga

In Koöperatie met der Hamburger Volksbank hat der ETV eine Spendenaktion unter dem Titel „ETV rockt die Bundesliga“ durchgeführt. Dabei sind insgesamt 7.710 Euro
5 zusammengekomen. Indem die Hamburger Volksbank Spenden zwischen 5 und 50 Euro verdoppelt hat, unterstützt sie das Projekt in einem Volumen von 3.010 Euro. Ziel
10 der Aktion war, die Bundesligasaison unserer Nachwuchsfußballer finanziell abzusichern. Wir nutzen das Geld für die Finanzierung der Auswärtsfahrten der B-Junioren Bundesligamannschaft. Konkret geht es in folgende Städte: Leipzig, Wolfsburg, Berlin, Kiel, Dresden, Braunschweig, Hannover, Cottbus,
15 Magdeburg und Bremen. Je nach Ziel wird ein Reisebus für ein oder zwei Tage gebucht. Teilweise fahren wir mit dem Zug. Vereinzelt müssen wir auch Übernachtungen buchen. Wir danken allen Unterstützern und natürlich der Hamburger Volksbank!

naar: ETV Magazin, 04.2017

noot 1 ETV: Eimsbütteler Turnverband (sportvereniging uit Hamburg)

- 1p 2 Waarom heeft de ETV een geldinzamelingsactie gehouden?
- A om de reizen van jonge voetballers naar uitwedstrijden te bekostigen
 - B om een bus te kunnen aanschaffen voor vervoer van zijn spelers
 - C om een rockconcert te financieren voor de leden van de club
 - D om extra te kunnen trainen met een trainer uit de Duitse Bundesliga

Woordkennis tekst 2

2	die Spendeaktion	de inzamelingsactie
5	indem	doordat
9	das Ziel	het doel
11	der Nachwuchs nutzen	de jongere generatie gebruiken
12	der Auswärtsfahrt	de uitwedstrijd
16	vereinzelt	sporadisch, een enkele keer
17	der Unterstützer	de supporter

Tekst 3

In der Einsamkeit habe ich mein Glück gefunden

Es gibt keine Nachbarn, mit denen man plaudern könnte. Es gibt nicht einmal eine richtige Straße, die zu dem Holzhaus von Silvia Furtwängler (55) führt. Will sie einkaufen, muss sie einen Weg von 50 Kilometern auf sich nehmen.

(1) Im Winter allerdings braucht sie das erst gar nicht zu versuchen, denn dann ist die Deutsche durch gewaltige Schneemassen von der Außenwelt abgesperrt. Für Monate. Manchmal bricht in dieser Zeit auch das Stromnetz in ihrem Örtchen zusammen. Eine Horror-Vorstellung für viele. Für Silvia ist die Einöde das Paradies. „Nirgendwo auf der Welt könnte ich glücklicher sein“, sagt sie.

(2) Die gebürtige Kölnerin, die 2008 nach Norwegen auswanderte, ist rund um die Uhr in der Natur. Ihre Leidenschaft sind die Schlittenhunde. Ihre rund 30 Tiere gehorchen Silvia aufs Wort. Mit Mitte 20 hatte sie ihre Leidenschaft für Husky-Rennen entdeckt, jetzt konnte sie ihren geliebten Tieren in Norwegen ihre ganz natürliche Heimat bieten. Bereits frühmorgens beginnt sie mit der Versorgung der Huskys, dann folgt das Training bis abends.

Tekst 10

Warum ich keine Schuluniform tragen möchte

Dass das Tragen einer Schuluniform für mehr Gerechtigkeit sorgen soll, ist bekannt. Dieser Meinung sind allerdings nicht alle.

(1) Aus eigener Erfahrung kann ich berichten, dass sich Schulen mit verpflichtender und einheitlicher Kleidung nicht bemerkenswert von Schulen ohne Schuluniform unterscheiden. Ich habe ein halbes Jahr im Ausland verbracht und dort eine Schule besucht, an der die Schuluniform Pflicht ist. Ich fand es sehr gut morgens keine Zeit
5 beim Auswählen meiner Kleidung zu verlieren. Und am Anfang kam es mir in den Klassenräumen tatsächlich harmonischer vor als an deutschen Schulen, doch nach einiger Zeit erkannte ich, dass genau so viel ausgegrenzt und über andere hergezogen wird, wie ich es bisher schon kannte.

(2) Denn die Schüler reizten sich untereinander auf anderen Wegen. Sie verglichen, wer den tollsten Rucksack, die tollste Uhr oder den besten Schmuck trug. Mädchen sprachen abfällig über andere Schulkameradinnen, weil diese ihre Röcke zu hoch gezogen hatten, damit sie kürzer wirkten.

(3) Außerdem konnte man trotz gleichen Aussehens die finanziellen Mittel der Familie eines Kindes erahnen, da die getragenen Schuluniformen kleine Ungleichheiten aufwiesen. Grund dafür waren die zwei verschiedenen Hersteller, die sich preislich um fast die Hälfte unterschieden. Obendrein fühlten sich viele Schüler in der
20 Schuluniform nicht wohl. Gründe dafür könnten Körperbau oder der Komfort sein. Ich habe kaum Schüler getroffen, die voller Überzeugung bestätigen konnten, dass sie die Uniform gerne tragen.

(4) Doch was mich an meiner Zeit an dieser Schule am meisten irritiert hat, ist, dass ich am Anfang keinen ersten Eindruck meiner Klassenkameraden hatte. Sie kamen
25 mir alle gleich vor. Ich hatte das Gefühl, dass die Kinder in ihrer Persönlichkeit und in ihrem Selbstaussdruck eingeschränkt wurden. Ein ziemlich drastisches Beispiel dafür ist, dass einer meiner Freundinnen dieser Schule verboten wurde, ihre Haare offen zu tragen, da man sonst ihre gefärbten Haarspitzen sehen konnte. Der Versuch dieser Freundin und anderer Jugendlicher sich zu unterscheiden, wurde untersagt.

30 (5) Ich denke, dass beim Tragen eines erzwungenen Outfits ein Teil der Entscheidungsfreiheit genommen wird. Mädchen müssen Röcke tragen und Jungs Hosen. Das ist eine, meiner Meinung nach, ziemlich altmodische Einstellung für eine moderne Gesellschaft.

naar: www.magazin-schule.de, 21.08.2017

- 1p 33 Was ist der Kern des 1. Absatzes?
- A Das Tragen einer Schuluniform bringt überraschend große Vorteile mit sich.
 - B Die Schuluniform löst die alltäglichen Konflikte zwischen Schülern nicht.
 - C Die Schuluniform sorgt zwar nicht für mehr Gerechtigkeit, wohl aber für ein stärkeres Gemeinschaftsgefühl.
- 1p 34 Was geht aus dem 2. Absatz über Schulen mit verpflichtenden Kleidungs Vorschriften hervor?
- A Dort ärgern sich die Schüler zwar nicht mehr in der Schule, sondern auf dem Hin- und Rückweg.
 - B Dort gibt es zumindest keine Streitereien über das Aussehen der Schüler mehr.
 - C Dort stehen statt der Kleidung andere Dinge im Vordergrund.
- 1p 35 „Außerdem konnte ... Kindes erahnen“ (Absatz 3)
Wie wird das in diesem Absatz erklärt?
- A Ärmere Kinder trugen oft eine bereits getragene Uniform, reichere Kinder dagegen eine neue.
 - B Es gab eine billigere und eine teurere Variante der Uniform.
 - C Schüler unterschieden sich zum Beispiel durch Handys oder Gadgets.
- 1p 36 Woran hat die Verfasserin des Textes sich gestört? (Absatz 4)
Daran, dass
- A die Schule die Einheitsregeln nicht konsequent einhielt.
 - B Mitschülerinnen sich durch ihre Haartracht unterscheiden wollten.
 - C sie sich durch die Uniform lange als Außenseiterin gefühlt hat.
 - D sie sich nicht sofort ein Bild von ihren Mitschülern machen konnte.
- 1p 37 Was ist der Kern des 5. Absatzes?
- A Die meisten Schüler wollen gar keine Schuluniform tragen.
 - B Eine Schuluniform passt nicht mehr in die Zeit.
 - C Typische Männerkleidung oder typische Frauenkleidung ist kaum noch zu finden.
 - D Verpflichtete Kleidung ist nur unter bestimmten Bedingungen eine gute Idee.

Woordkennis tekst 10

	die Gerechtigkeit	de rechtvaardigheid
	allerdings	weliswaar
2	einheitlich	gelijk, identiek, eenvormig
	bemerkenswert	opmerkelijk
	ohne	zonder

3	unterscheiden (unterschied- unterschieden) im Ausland verbringen (verbracht-verbracht)	verschillen in het buitenland doorbrengen
5	das Auswählen der Anfang	het (uit)kiezen het begin
6	tatsächlich	inderdaad
7	ausgrenzen	uitsluiten, buiten sluiten
8	über einen herziehen	(hier:) iemand aanvallen, plagen, bespotten; over iemand roddelen
	bisher	tot nu toe
9	denn (sich) reizen	want (elkaar) irriteren, ergeren, uitdagen
10	vergleichen (verglich-verglichen)	vergelijken
12	der Schmuck abfällig	de sieraden afkeurend, laatdunkend, neerbuigend, denigrerend, kleinerend
14	ziehen (zog-gezogen) wirken	(hier:) optrekken, omhoog trekken (hier:) lijken, de indruk wekken, aandoen
15	außerdem trotz	bovendien ondanks
16	das Aussehen	het uiterlijk, het aanzien
17	erahnen die Ungleichheit	voorspellen, vermoeden, aanvoelen de ongelijkheid, het verschil
18	aufweisen (wies auf-aufgewiesen) der Grund der Hersteller	vertonen de reden, de oorzaak (hier:) de (kleer)maker, de producent
19	fast unterscheiden (unterschied- unterschieden) obendrein	bijna verschillen bovendien, daarboven
20	der Körperbau der Komfort	de lichaamsbouw, het postuur het (draag)comfort, het draaggemak
21	kaum treffen (traf-getroffen) bestätigen	nauwelijks ontmoeten, treffen bevestigen
23	doch	echter, maar, toch
24	am Anfang vorkommen	in het begin schijnen, voorkomen
25	gleich	gelijk, hetzelfde
26	der Selbsta Ausdruck einschränken	de zelfexpressie, hoe je je wilt presenteren aan de buitenwereld beperken

	ziemlich	tamelijk
	drastisch	drastisch, ingrijpend, sterk
27	offen	(hier:) los
28	sonst	anders
	färben	kleuren
	die Haarspitze	de haarpunt
	der Versuch	de poging
29	sich unterscheiden	zich onderscheiden, verschillen
	untersagen	verbieden, ontzeggen
30	erzwungen	(af)gedwongen, verplicht, opgelegd
31	die Entscheidungsfreiheit	de keuzevrijheid, de beslissingsvrijheid, de zelfbeschikking
32	altmodisch	ouderwets, achterhaald, uit de tijd
	die Einstellung	de instelling, de houding, het standpunt, de mentaliteit

Tekst 11

Gewinnspiel

Die Gewinner werden per E-Mail oder Telefon benachrichtigt. Die Gewinner sind damit einverstanden, dass ihre persönlichen Daten an den Kooperationspartner übermittelt werden, um so die Auslieferung des Gewinns zu ermöglichen. So kann sich der

5 Kooperationspartner via E-Mail, Telefon oder Post mit weiteren Informationen beim Gewinner melden. E-Mail-Adressen werden zu keinem anderen Zweck verwendet.

Sofern der Gewinner unter 18 Jahre alt ist, muss eine Einverständniserklärung der Eltern im Anschluss an die

10 Gewinnbenachrichtigung vorgelegt werden. Sollte es sich bei dem Gewinn um ein Event, Kinobesuch oder Meet & Greet handeln, muss ebenfalls eine volljährige Begleitperson anwesend sein.

naar: www.bravo.de, 17.10.2017

- 2p 38 Je bent 16 jaar en je hebt twee bioscoopkaartjes gewonnen bij een prijsvraag.
Je hebt je adres doorgegeven en de kaartjes worden naar je opgestuurd.
→ Welke **twee** dingen moet je volgens de tekst nu nog regelen om naar de bioscoop te kunnen?
Beantwoord deze vraag in het Nederlands.

Woordkennis tekst 11

1	der Gewinner	de winnaar
	benachrichtigen	informereren, meedelen
2	einverstanden sein	het ermee eens zijn
	die Daten	de gegevens
3	der Kooperationspartner	de samenwerkingspartner
	übermitteln	meedelen, doorgeven, overbrengen
4	die Auslieferung	de aflevering
	der Gewinn	(hier:) de prijs
7	der Zweck	het doel, het oogmerk
9	das Einverständnis	de toestemming, de goedkeuring
	im Anschluss an	in aansluiting op
10	die Benachrichtigung	de kennisgeving
	vorlegen	overleggen
11	das Event	het evenement
12	ebenfalls	eveneens
	volljährig	meerderjarig
	der Begleitsperson	de begeleider, de begeleidende persoon

Tekst 12

Kaugummiverbot

Andere Länder, andere Sitten: Wer verreist, sollte sich im Vorfeld über Gepflogenheiten des Ziellandes informieren und auch kuriose Verbote 5 ernst nehmen. So zum Beispiel das Kaugummiverbot in Singapur. Seit 1992 ist es im Stadtstaat – außer auf Rezept, etwa für Zahngesundheit – nicht erlaubt, Kaugummis zu kauen, nachdem es bei den öffentlichen Verkehrsmitteln durch an den Türen klebende 10 Kaumasse immer wieder zu Störungen gekommen war. Ein Verstoß wird mit einer Geldstrafe geahndet.

naar: Dein Hochschulmagazin, 12.06.2017

- 1p 39 Wat was de aanleiding voor het kauwgumverbod in Singapore?
- A De overheid zocht een nieuwe bron van inkomsten.
 - B Er zijn hoge kosten vanwege door kauwgum veroorzaakte tandproblemen.
 - C Kauwgum veroorzaakte problemen in het openbaar vervoer.
 - D Toeristen bleven weg vanwege de vervuiling met kauwgumresten.

Woordkennis tekst 12

1	die Sitte	het gebruik, de gewoonte
2	verreisen im Vorfeld	op reis gaan vooraf
3	die Gepflogenheit das Zielland	de gewoonte, de praktijk het land van bestemming
5	kurios	zonderling
6	ernst nehmen	serieus nemen
7	außer	behalve
8	die Zahngesundheit erlauben nachdem	het gezonde gebit, de mondverzorging toestaan nadat
9	die öffentlichen Verkehrsmittel	het openbaar vervoer
10	die Kaumasse der Verstoß	(hier:) de kauwgumresten de overtreding
11	ahnden	beboeten, bestraffen

Uitwerkbijlage

Meerkeuze: omcirkel het antwoord; geef verbeteringen duidelijk aan:

A B C D of A C D of A D B

Let op: beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, behalve als het anders is aangegeven. Als je in het Duits antwoordt, levert dat 0 punten op.

Tekst 1 Verlaufen! Polizei sorgt für Happy End

1 A B C D

Tekst 2 ETV rockt die Bundesliga

2 A B C D

Tekst 3 In der Einsamkeit habe ich mein Glück gefunden

3 A B C D

4 A B C D

5 A B C D

6

	wel	niet
1		
2		
3		
4		

7 A B C

8

Tekst 1 Verlaufen! Polizei sorgte für Happy End

- 1 C is juist. De luitaard klemde zich vast aan de vangrail in het midden van een drukke weg. Het dier was bang geworden van het verkeer en het lawaai (regel 5: *verängstigt*) toen hij de straat wilde oversteken.
- ⊗ A, B en D Het dier lag (A) niet te slapen; (B) raakte niet gewond – volgens de dierenarts maakt de avonturier het goed – en zat (D) ook niet klem.

Tekst 2 ETV rockt die Bundesliga

- 2 A is juist. Zie regels 11-12: *Wir nutzen das Geld für die Finanzierung der Auswärtsfahrten ...* (= We gebruiken het geld voor de financiering van de uitwedstrijden ...). Vanaf regel 15 lees je dat het geld wordt gebruikt bij uitwedstrijden van de B-junioren: voor het huren van een bus, het reizen met de trein en soms voor overnachtingen.
- ⊗ B, C en D (C) Een bus aanschaffen en (D) extra trainen met een Bundesliga-trainer zijn niet juist. Ook C is niet goed: de inzamelingsactie was evenmin bedoeld om een rockconcert te organiseren (misschien dat *rockt* in de titel dat onterecht suggereert). Doel van de actie (regel 9-10: *Ziel der Aktion*) was het afdekken van financiële risico's. Zie ook A.

Tekst 3 In der Einsamkeit habe ich mein Glück gefunden

- 3 B is juist. De auteur beschrijft de barre leefomstandigheden in Silvia's dorpje dat in de winter door enorme sneeuwmassa's maandenlang van de buitenwereld is afgesloten en waar soms de stroom ook nog uitvalt.
- ⊗ A, C en D De auteur heeft het hier niet over (A) de ideale voorwaarden voor wintersport of (D) het prachtige landschap. Hij beschrijft het extreme weer waar Silvia mee te maken krijgt. Ook C is niet juist, want er is al stroom.
- 4 A is juist. Zie regels 16-17: *Ihre rund 30 Tiere gehorchen* (= gehoorzamen) *Silvia aufs Wort*. Wat hier zo veel wil zeggen als dat ze precies doen wat ze zegt. Ze zijn dus goed afgericht.
- ⊗ B, C en D Silvia kan (B) haar honden in Noorwegen een natuurlijke leefomgeving bieden, dat is wat anders dan dat de honden hoge eisen stellen aan hun omgeving. Of de honden (C) niets liever doen dan door het landschap rennen – waarschijnlijk wel – staat er niet, en evenmin wordt er gesproken over (D) de verzorging van hun vacht en de tijd die dat kost. Er staat alleen (regels 20-21) dat ze 's morgens vroeg al met de verzorging begint en vervolgens traint tot de avond valt.

Dat vernietigen kan thuis gebeuren of op een recyclestation en moet met een foto en document worden aangetoond. Het document kun je downloaden op de website van de Bundesnetzagentur.

- ☹ A, B en C Het gaat (A) niet om het verwijderen en inleveren van bepaalde onderdelen van de pop – de hele pop moet worden vernietigd, of (D) om het registreren van het bezit. Ook B is niet juist: om je geld terug te krijgen ga je met de aankoopbon én het bewijs van vernietiging naar de winkel.

Tekst 10 Warum ich keine Schuluniform tragen möchte

- 33 B** is juist. Het schooluniform lost de alledaagse conflicten tussen leerlingen niet op. In het begin leek het uniform wel te zorgen voor meer harmonie en eensgezindheid in de klas (regels 5-6: ... *am Anfang ... harmonischer*), maar na enige tijd (regel 6: *doch* = maar, echter) bleken net zo veel leerlingen buitengesloten te worden als op de Duitse scholen.
- ☹ A en C zijn niet juist. Weliswaar ben je (A) 's ochtends geen tijd kwijt om kleding uit te zoeken, maar grote voordelen lijkt het schooluniform niet te bieden. Ook draagt het (C) niet bij aan een sterker gemeenschapsgevoel. Zie B.
- 34 C** is juist. Er zijn andere zaken die zorgen voor het buitensluiten van leerlingen. Alinea 2 geeft de uitleg van alinea 1 waarom het schooluniform niet voor meer gemeenschapsgevoel zorgt: in plaats van de kleding vergelijken de leerlingen nu bijvoorbeeld elkaars rugtas, horloge en wie de gaafste sieraden heeft.
- ☹ A en B In de eerste zin van alinea 2 staat dat de leerlingen andere manieren hebben gevonden om elkaar dwars te zitten, niet dat het op weg naar en van school gebeurt. Ook B valt af: het gaat nog steeds om uiterlijkheden, maar dan andere als kleding.
- 35 B** is juist. In alinea 3 lees je dat uit de verschillen in de uniformen de financiële positie van de gezinnen viel af te leiden, omdat de twee (klee)makers verschillende kwaliteit leverden en er grote prijsverschillen waren.
- ☹ A en C Antwoord A is onjuist, het is niet zo dat arme leerlingen een tweedehands uniform droegen en rijke een nieuwe. Over antwoord C staat niets in deze alinea.
- 36 D** is juist. De vraag is bijna letterlijk terug te vinden in de eerste regel van alinea 4: wat de schrijver het meest stoorde was dat je geen goede eerste indruk kreeg van je klasgenoten. Ze leken allemaal op elkaar (regels 24-25: *Sie kamen mir alle gleich vor*).
- ☹ A, B en D Het voorbeeld (A) van een vriendin die het haar niet los mocht dragen, maakt duidelijk dat de school juist consequent was met het naleven van regels. Dat (B) leerlingen zich door hun haardracht wilden onderscheiden, stoorde de auteur niet. Over antwoord C staat niets in deze alinea.
- 37 B** is juist. De kern van alinea 5 is dat het dragen van verplichte kleding je keuzevrijheid inperkt. En dat meisjes geen broeken mogen dragen, is volgens de schrijfster een achterhaald idee dat niet past bij een moderne samenleving.

- ⊗ A, C en D De strekking van deze alinea is niet dat (A) de meeste leerlingen helemaal geen uniform willen dragen, of dat er (C) nauwelijks typische jongens- en meisjeskleding bestaat. Ook D valt af: dat alleen onder bepaalde omstandigheden een uniform een goed idee is, is eerder tegengesteld aan de strekking van deze alinea.

Tekst 11 Gewinnspiel

- 38 ► Het goede antwoord bevat de volgende twee onderdelen:
- 1) toestemming van ouders; of: (een instemmings)verklaring/-formulier van een ouder;
 - 2) (meerderjarige; of: volwassen) begeleider.

Toelichting: Het antwoord op de vraag vind je aan het eind van de tekst (regel 8 en volgende): *Sofern ... sein*. Daar worden de twee zaken genoemd waaraan voldaan moet worden. Als de winnaars onder de 18 zijn, moeten ouders schriftelijk toestemming geven door een verklaring (*Einverständniserklärung*) te overleggen. Gaat het bij de prijs om een evenement (*Event*), bioscoopbezoek of een ontmoeting (*Meet & Greet* is letterlijk ‘ontmoeten en begroeten’), dan moet er ook een meerderjarige begeleider aanwezig zijn.

Als je 16 bent en het om bioscoopkaartjes gaat, moet dus aan beide voorwaarden worden voldaan.

Punten: Per goed element 1 punt met een maximum van twee punten.

Wat tussen haakjes staat, mag in je antwoord onbreken.

Tekst 12 Kaugummiverbot

- 39 C is juist. Sinds 1992 is kauwgom in Singapore alleen op recept verkrijgbaar. Een reden voor deze bepaling is dat in het openbaar vervoer aan deuren klevend kauwgom voor verstoringen zorgde.
- ⊗ A, B en D De overheid bestraft een overtreding van dit kauwgomverbod met een boete. In de tekst staat niet of het (A) bedoeld is om de staatsinkomsten te vergroten of dat (D) toeristen wegbleven vanwege kauwgomvervuiling. Ook B valt af: kauwgom is in Singapore verboden en alleen op recept verkrijgbaar om medische redenen.

Eindcijfer

In de scoresleutel achter in dit boek kun je aflezen welk cijfer je hebt behaald bij een bepaald aantal punten.

Scoresleutels (vervolg)

punten	2015 I	2017 KB	2019 I	2021 I	punten	2015 I	2017 KB	2019 I	2021 I
50	-	-	-	-	30	7	6,8	7,1	7,2
49	-	-	-	-	29	6,8	6,6	6,9	7,1
48	10	-	-	-	28	6,7	6,4	6,7	6,9
47	9,9	-	-	10	27	6,5	6,2	6,5	6,7
46	9,8	-	10	9,9	26	6,3	5,9	6,3	6,5
45	9,7	-	9,9	9,8	25	6,1	5,7	6,1	6,3
44	9,6	-	9,8	9,7	24	5,9	5,5	5,9	6,1
43	9,5	10	9,6	9,6	23	5,7	5,3	5,7	5,9
42	9,3	9,6	9,4	9,5	22	5,5	5,1	5,5	5,7
41	9,1	9,2	9,2	9,4	21	5,3	4,9	5,3	5,5
40	8,9	8,9	9	9,2	20	5,2	4,7	5,1	5,3
39	8,7	8,7	8,8	9	19	5	4,5	4,9	5,1
38	8,5	8,5	8,6	8,8	18	4,8	4,3	4,7	4,9
37	8,3	8,2	8,4	8,6	17	4,6	4,1	4,5	4,8
36	8,2	8	8,2	8,4	16	4,4	3,8	4,3	4,6
35	8	7,8	8	8,2	15	4,2	3,6	4,1	4,4
34	7,8	7,6	7,9	8	14	4	3,4	3,9	4,2
33	7,6	7,4	7,7	7,8	13	3,8	3,2	3,7	4
32	7,4	7,2	7,5	7,6	12	3,7	3	3,5	3,8
31	7,2	7	7,3	7,4	11	3,5	2,8	3,4	3,6

Toelichting

Voor elke goed beantwoorde meerkeuze(-invul)vraag krijg je 1 punt en voor elke open vraag maximaal het bij de vraag vermelde aantal punten. Afhankelijk van het examen kun je ten hoogste 43-48 punten behalen. Om je cijfer te bepalen zoek je je eindscore op in de kolom 'punten'. Het cijfer lees je vervolgens af in de kolom van het betreffende examen. De kolom '2017 KB' heeft betrekking op het eindexamen vmbo-kb van 2017.